

NR:	NR EGZ.:
398-22	

PROJEKT TECHNICZNY

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

BUDYNEK BIUROWY STAROSTWA POWIATOWEGO W STARACHOWICACH –
ZMIANA ARANŻACJI POMIESZCZEŃ NA PARTERZE I II PIĘTRZE,
NA DZIAŁCE NR EWID. 1128/7
PRZY UL. BORKOWSKIEGO 4, 27-200 STARACHOWICE

STANOWISKO	Imię i nazwisko	Data	Podpis
PROJEKTANT branża elektryczna	mgr inż. Andrzej Nowakowski Nr upr.: SWK/0159/PWBE/15 Specjalność elektryczna	07.2022	

Oświadczenie Projektanta

Ja, niżej podpisany, zgodnie z Art. 34 ust. 3d i 3e, Ustawy „Prawo budowlane” z dn. 7 lipca 1994 r. (Dz. U. 2021 poz. 2351, z późn. zm.)

Oświadczam, że projekt techniczny instalacji elektrycznych, dotyczący inwestycji:

**BUDYNEK BIUROWY STAROSTWA POWIATOWEGO W STARACHOWICACH –
ZMIANA ARANŻACJI POMIESZCZEŃ NA PARTERZE I II PIĘTRZE,
NA DZIAŁCE NR EWID. 1128/7
PRZY UL. BORKOWSKIEGO 4, 27-200 STARACHOWICE**

Został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i zasadami wiedzy technicznej. Zawartość projektu spełnia wymagania Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020r w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2020r. poz. 1609) oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 25 czerwca 2021r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. 2021r. poz. 1169), a dokumentacja projektowa jest kompletna z punktu widzenia celu jakiemu ma służyć.

Projektant
mgr inż. Andrzej Nowakowski

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

CZĘŚĆ OPISOWA:

1. Opis techniczny
2. Obliczenia techniczne

CZĘŚĆ GRAFICZNA:

Plany i schematy

L.p.	Nazwa rysunku	Nr rysunku
1.	Inwentaryzacja instalacji elektrycznych – rzut II kondygnacji (Sala konferencyjna)	E-1
2.	Plan instalacji oświetleniowej – rzut II kondygnacji (Sala konferencyjna)	E-2
3.	Plan instalacji elektrycznych i teletechnicznych – rzut II kondygnacji (Sala konferencyjna)	E-3
4.	Schemat rozdzielnic T8 – rozbudowa – II kondygnacja (Sala konferencyjna)	E-4
5.	Schemat rozdzielnic TK1 – rozbudowa – II kondygnacja (Sala konferencyjna)	E-5
6.	Schemat instalacji multimedialnej w Sali konferencyjnej – II kondygnacja	E-6
7.	Inwentaryzacja instalacji elektrycznych – rzut parteru	E-7
8.	Plan instalacji oświetleniowej – rzut parteru	E-8
9.	Plan instalacji elektrycznych i teletechnicznych – rzut parteru	E-9
10.	Schemat rozdzielnic TSK – rozbudowa – parter	E-10
11.	Schemat rozdzielnic T3 – rozbudowa – parter	E-11
12.	Schemat rozdzielnic TK2 – rozbudowa – parter	E-12
13.	Schemat rozdzielnic TK3 – rozbudowa – parter	E-13
14.	Schemat instalacji multimedialnej w Sali konferencyjnej – parter	E-14

OPIS TECHNICZNY

SPIS TREŚCI

- 1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA**
- 2. PODSTAWA OPRACOWANIA**
- 3. ZAKRES OPRACOWANIA**
- 4. OPIS PROJEKTOWANYCH INSTALACJI**
  - 4.1. Istniejące instalacje
  - 4.2. Zasilanie projektowanych odbiorników
  - 4.3. Obliczenia techniczne
  - 4.4. Trasy kablowe
  - 4.5. Instalacja oświetlenia podstawowego
  - 4.6. Instalacja oświetlenia awaryjnego
  - 4.7. Instalacja siły i gniazd wtyczkowych
  - 4.8. Instalacja strukturalna IT
  - 4.9. Instalacja multimedialna w salach konferencyjnych
  - 4.10. Instalacja systemu nagłośnienia audio w salach konferencyjnych
  - 4.11. Ochrona przeciwporażeniowa
  - 4.12. Ochrona przeciwpożarowa
  - 4.13. Pomiary i dokumentacja powykonawcza
- 5. UWAGI DO DOKUMENTACJI**
- 6. UWAGI KOŃCOWE**
- 7. INFORMACJA BIOZ**

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest:

Projekt techniczny instalacji elektrycznych w budynku Starostwa Powiatowego w Starachowicach na działce nr ewidencyjny 1128/7, przy ul. Borkowskiego 4, 27-200 Starachowice.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawę opracowania stanowią:

- podkłady architektoniczno – budowlane,
- inwentaryzacja,
- uzgodnienia z Użytkownikiem,
- wytyczne branżowe,
- obowiązujące przepisy i normy.

3. ZAKRES OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie obejmuje:

- instalację zasilania projektowanych odbiorników,
- instalację rozdziału i dystrybucji energii.
- instalację oświetlenia podstawowego, awaryjnego i ewakuacyjnego,
- instalację siły i gniazd wtyczkowych,
- instalację strukturalną LAN,
- instalację multimedialną w Sali konferencyjnej,
- instalację ochrony od porażeń,
- instalację ochrony przeciwprzepięciowej,

4. OPIS PROJEKTOWANYCH INSTALACJI

4.1. Istniejące instalacje

W istniejących pomieszczeniach, objętych opracowaniem, znajduje się instalacja oświetlenia, gniazd wtyczkowych, strukturalna LAN, alarmowa, monitoringu CCTV, rejestracji czasu pracy i oddymiania. Projekt przewiduje demontaż istniejących gniazd wtyczkowych, listew instalacyjnych oraz opraw oświetleniowych wraz z osprzętem. Dla części opraw w komunikacji na parterze przewidziano zmianę lokalizacji oraz dodatkowe doświetlenia stanowisk pracy. Istniejące okablowanie pomiędzy oprawami przeznaczonymi do demontażu oraz puszki rozgałęźne i zawiesia do opraw należy zdemonstować. Istniejące łączniki oświetlenia należy zdemonstować, zgodnie z rysunkami. Okablowanie w ścianach od zdemonstowanego osprzętu należy unieczynnić poprzez odpięcie od zasilania w rozdzielnicy, zaizolowanie końcówek kabli i ukrycie w tynku. Zdemonstowany osprzęt instalacyjny, po uzgodnieniu z Zamawiającym, przekazać do utylizacji. Istniejąca instalacja alarmowa, monitoringu CCTV, rejestracji czasu pracy oraz oddymniająca pozostaje bez zmian.

4.2. Zasilanie projektowanych odbiorników

W celu dystrybucji energii dla projektowanych opraw oświetleniowych, gniazd wtyczkowych i urządzeń teletechnicznych przewidziano rozbudowę istniejących rozdzielnic obwodów ogólnych T8 (II kond.), T3 i TSK (Parter) oraz rozdzielnic komputerowych TK1 (II kond.), TK2 i TK3 (Parter). Rozbudowę wykonać zgodnie z załączonymi schematami. W istniejących rozdzielnicach jest rezerwa miejsca na zabudowę dodatkowej aparatury oraz rezerwa mocy dla projektowanych odbiorników. W rozdzielnicach TK1, TK3 i T3 dodatkowo przewidziano wymianę istniejących zabezpieczeń w celu zachowania warunku dopuszczalnej obciążalności przewodów YDYżo 3x2,5mm² i gniazd wtyczkowych o prądzie znam. 16A.

Aparatura przewidziana do wymiany została wskazana na schematach. Okablowanie wyprowadzić bezpośrednio z zacisków aparatury zabezpieczającej. Po zamontowaniu projektowanej aparatury zabezpieczającej i obwodów odbiorczych, zaktualizować schematy i opisy w tablicach, zgodnie ze stanem powykonawczym..

4.3. Obliczenia techniczne

Przewody zostały dobrane wg normy PN-IEC 60364-5-52. Typy i przekroje wg załączonych schematów ideowych rozdzielnic.

Do zasilania gniazd wtyczkowych dobrano przewody zasilające YDYżo 3x2,5mm² o obciążalności prądowej długotrwałej $I_z = 18,5A$ (zgodnie z PN-IEC 60364-5-52 dla sposobu ułożenia „A2” – najbardziej niekorzystny wariant ułożenia), zabezpieczenie dla obwodów gniazd B16A.

$$\begin{aligned} I_n &\leq I_z \\ 16,0A &\leq 18,5A \\ I_2 &= 1,45 \times I_n \leq 1,45 \times I_z \\ 23,2A &\leq 26,8A \end{aligned}$$

Do zasilania opraw oświetleniowych dobrano przewody zasilające YDYżo 3x1,5mm² o obciążalności prądowej długotrwałej $I_z = 14A$ (zgodnie z PN-IEC 60364-5-52 dla sposobu ułożenia „A2” – najbardziej niekorzystny wariant ułożenia), zabezpieczenie dla obwodów gniazd B10A.

$$\begin{aligned} I_n &\leq I_z \\ 10,0A &\leq 14,0A \\ I_2 &= 1,45 \times I_n \leq 1,45 \times I_z \\ 14,5A &\leq 20,3A \end{aligned}$$

gdzie:

I_n – znamionowy prąd zabezpieczenia

I_z – obciążalność prądowa długotrwała

I_2 – najmniejszy prąd powodujący zadziałanie zabezpieczenia

- **Warunek obciążalności prądowej dobranych przewodów do zabezpieczenia – spełniony**
- **Ochrona przeciwporażeniowa podstawowa zapewniona poprzez izolację przewodów oraz obudowy urządzeń i aparatów,**
- **Ochrona przeciwporażeniowa dodatkowa zapewniona poprzez samoczynne szybkie wyłączenie zasilania wyłącznikami nadprądowymi – skuteczność zadziałania sprawdzić na budowie poprzez pomiary impedancji pętli zwarcia**
- **Ochrona przeciwporażeniowa dodatkowa zapewniona poprzez wyłączniki różnicowoprądowe o prądzie zadziałania <30mA**

4.4. Trasy kablowe

Projektowane okablowanie dla odbiorników instalacji elektrycznych układać w istniejących korytkach kablowych, pojedyncze obwody układać podtynkowo w przygotowanych bruzdach w ścianie oraz w rurach karbowanych RKGs w posadzce. Po ułożeniu przewodów bruzdy zaszpachlować i pomalować farbą zbliżoną kolorystycznie do istniejącej, należy pamiętać aby przewody były przykryte warstwą tynku min. 5mm.

Projektowane okablowanie teletechniczne układać w istniejących korytkach kablowych, pojedyncze obwody układać podtynkowo w rurkach RKGs w przygotowanych bruzdach w ścianie oraz w posadzce. Po ułożeniu przewodów bruzdy zaszpachlować i pomalować farbą zbliżoną kolorystycznie do istniejącej,

4.5. Instalacja oświetlenia podstawowego

Oświetlenie ogólne (podstawowe) w salach konferencyjnych oraz nad stanowiskami z komputerem zostało zaprojektowane zgodnie z wymaganiami Polskich Norm w zakresie oświetlenia wnętrz światłem elektrycznym w tym PN-EN 12464-1, z uwzględnieniem wymagań funkcjonalnych, architektonicznych i użytkowych pomieszczeń. Dla zapewnienia ekonomicznych warunków użytkowania obiektu przewiduje się oświetlenie z zastosowaniem energooszczędnych opraw LED o odpowiednio dobranych parametrach w zakresie mocy, barwy i typu źródeł światła, szczelności oprawy oraz rozsyłu i ograniczenia ośnienia, umożliwiające uzyskanie wymaganego przepisami natężenia oświetlenia na płaszczyźnie roboczej, które powinno wynosić:

- 500lx w salach konferencyjnych,
- 500lx na stanowiskach pracy z komputerem,
- 300lx w bliskim otoczeniu pola pracy
- 100 lx w pomieszczeniach komunikacji ogólnej,

Istniejące oprawy w salach konferencyjnych zdemontować wraz z okablowaniem i zutylizować lub przekazać Użytkownikowi. Oprawy w komunikacji na parterze, przy projektowanych stanowiskach pracy przesunąć zgodnie z rysunkiem.

Typy projektowanych opraw zostały podane na planach instalacji oświetlenia. Zgodnie z Ustawą PZP, dopuszcza się zmianę typów pod warunkiem zachowania takich samych parametrów technicznych lub wyższych.

Sterowanie oświetleniem w pomieszczeniach wewnętrznych odbywać się będzie za pomocą lokalnych łączników oświetlenia. Łączniki mocować na wysokości 1,2m od poziomu wykończonej posadzki lub na wysokości istniejącego osprzętu – do uzgodnienia z Użytkownikiem. W przypadku stosowania opraw I klasy ochrony należy pamiętać o podłączeniu żyły ochronnej do zacisku uziemienia PE w oprawie. Połączenie z przewodem ochronnym służy jako ochrona dodatkowa, przy uszkodzeniu, polegająca na samoczynnym szybkim wyłączeniu zasilania.

4.6. Instalacja oświetlenia awaryjnego

Istniejące oświetlenie awaryjne w komunikacji na parterze zostało przystosowane zgodnie z wymaganiami Polskich Norm i przepisów wykonawczych w zakresie oświetlenia awaryjnego w tym PN-EN 1838.

W zakresie oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego budynku zostało przewidziane:

- oświetlenie dróg ewakuacyjnych,
- oświetlenie przestrzeni otwartych,
- oświetlenie kierunkowe (podświetlane znaki kierunkowe),
- oświetlenie punktów pierwszej pomocy oraz urządzeń przeciwpożarowych.

Dla realizacji celu oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego budynku należy stosować wyłącznie oprawy oświetlenia awaryjnego wyposażone we własne rezerwowe źródła energii. Typy opraw wg planów oświetlenia. Zgodnie z Ustawą PZP, dopuszcza się zmianę typów opraw pod warunkiem zachowania takich samych parametrów technicznych lub wyższych.

Średnie natężenie oświetlenia na podłodze wzdłuż drogi ewakuacyjnej o szerokości do 2m nie powinno być mniejsze niż 1 Lx, natomiast w miejscach montażu instalacji ppoż. nie mniejsze niż 5 Lx, w przestrzeniach otwartych natężenie powinno wynosić nie mniej niż 0,5Lx. Czas samoczynnego załączania do 2 sek. po zaniku oświetlenia podstawowego, czas podtrzymania zasilania nie może być niższy niż 1h. Stosunek maksymalnego natężenia oświetlenia do minimalnego nie powinien być większy niż 40:1. W celu zapewnienia odpowiedniego natężenia oświetlenia ewakuacyjnego, oprawy awaryjne powinny być rozmieszczone:

- przy każdym drzwiach prowadzących do wyjścia ewakuacyjnego,

- przy każdej zmianie przebiegu drogi ewakuacyjnej,
- na zewnątrz i w pobliżu każdego wyjścia końcowego,
- w pobliżu każdego urządzenia przeciwpożarowego,
- w pobliżu punktu pierwszej pomocy.

Oprawy awaryjne należy zasilić sprzed wyłącznika lokalnego oświetlenia, w systemie pracy „na ciemno”. Wszystkie oprawy oświetlenia awaryjnego muszą posiadać certyfikat wydany przez Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowodzi im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy: CNBOP-PIB.

4.7. Instalacja siły i gniazd wtyczkowych

Projekt przewiduje:

- demontaż istniejących gniazd wtyczkowych i LAN we wskazanych na rysunku punktach
- przeniesienie istniejących gniazd i wypustów dla biletomatu i monitora systemu kolejkowego na parterze,
- przeniesienie istniejącego zestawu gniazd dla drukarki i niszczarki na II kond.
- montaż gniazd wtyczkowych 16A/230V, ogólnego przeznaczenia i porządkowych,
- montaż gniazd wtyczkowych 16A/230V, dedykowanych dla indywidualnych odbiorników,
- montaż zestawów gniazd elektryczno-logicznych, zawierających gniazda DATA 16A/230V-czerwone kodowane K45, RJ45 K45, HDMI K45, USB K45, montowanych we wspólnych ramkach,
- montaż wypustów 1-fazowych, dla zasilania klimatyzatorów, projektorów i ekranów projekcyjnych.

Przewody zasilające dla projektowanego osprzętu i urządzeń wyprowadzić bezpośrednio z zacisków aparatury w rozdzielnicach i układać podtynkowo w pomieszczeniach lub w korytkach kablowych w przestrzeni sufitów podwieszanych – jeżeli występują i jest rezerwa miejsca. Łączenie przewodów dla gniazd na tym samym obwodzie wykonać w puszkach osprzętowych głębokich. Należy pamiętać aby ułożone przewody były pokryte warstwą tynku o grubości min. 5mm.

W pomieszczeniach suchych stosować gniazda o stopniu szczelności min. IP20, w pomieszczeniach wilgotnych – min. IP44.

Wysokość montażu gniazd (oś osprzętu od poziomu wykończonej posadzki):

- gniazda porządkowe i ogólnego przeznaczenia – 0,30m,
- gniazda nadblatowe w kuchni – 1,2m,
- gniazdo dla lodówki i zmywarki – 0,5m, obok urządzenia,
- gniazda komputerowe w zestawach – zgodnie z rysunkami
- zestawy gniazd elektryczno – logicznych na ścianach – 0,3m,
- zestawy gniazd elektryczno – logicznych w blacie – zgodnie z rysunkiem
- wypusty do zasilania klimatyzacji – lokalizacja w miejscu montażu urządzenia,
- wypusty do zasilania projektora i ekranu – lokalizacja w uzgodnieniu z dostawcą.

Podłączenie urządzeń wykonuje wykwalifikowany instalator, posiadający odpowiednie Uprawnienia, przed montażem zapoznać się kartami DTR urządzeń.

4.8. Instalacja strukturalna IT

Projekt przewiduje wykonanie instalacji strukturalnej LAN dla nowopowstałych stanowisk komputerowych, drukarki, systemu kolejkowego oraz mediaportów i projektorów w salach konferencyjnych. Okablowanie strukturalne od modułów gniazd RJ należy doprowadzić do istniejących szaf krosowych w serwerowniach na parterze i II kond oraz zakończyć na istniejących panelach krosowych w wolnych portach.

Dopuszcza się wykorzystanie istniejącego okablowania strukturalnego pod warunkiem zachowania wymaganych parametrów (kat. 6) i długości przewodów (max. 90m).

W zakresie tego opracowania jest:

- wykonanie okablowania wewnętrznego U/UTP kat. 6 od szaf GPD do punktów końcowych,
- montaż gniazd i wypustów RJ45 w zestawach, zgodnie z planem instalacji teletechnicznych.
- podłączenie kabli krosowych w gniazdach i na panelach krosowych oraz zarobienie wtyczek RJ45 na wypustach przy projektorach, punktach WiFi i urządzeniach systemu kolejkowego.

Poza zakresem opracowania jest dostawa i montaż urządzeń pasywnych i aktywnych w szafie GPD oraz wewnętrzne połączenia pomiędzy panelem krosowym a urządzeniami aktywnymi / centralą telefoniczną.

Po wykonaniu instalacji okablowania strukturalnego wykonawca musi przeprowadzić odpowiednie pomiary sprawdzające wszystkich łączy miedzianych skrętkowych, potwierdzające, iż wykonane okablowanie strukturalne spełnia wymagania norm. Pomiary należy przeprowadzić zgodnie z wartościami granicznymi zdefiniowanymi w ISO 11801 lub EN 50173. Wyniki wszystkich pomiarów muszą być pozytywne. Pomiary należy wykonać przyrządem w pełni sprawnym, posiadającym ważny certyfikat potwierdzający przejście procesu kalibracji u producenta, co będzie potwierdzeniem poprawności jego wskazań. Do dokumentacji powykonawczej należy dołączyć wymieniony certyfikat kalibracji oraz raport z wynikami pomiarów wszystkich łączy okablowania skrętkowego.

4.9. Instalacja multimedialna w salach konferencyjnych

W projektowanych salach konferencyjnych, pod przewidywany montaż projektorów, przewidziano wykonanie instalacji sygnałowej pomiędzy urządzeniami a stołem konferencyjnym i szafka ze sprzętem audio. W tym celu należy zamontować gniazda i wypusty HDMI, RCA, LAN i USB. Z gniazd należy wyprowadzić okablowanie w pobliże miejsca montażu urządzeń, zgodnie z rysunkami. Przy projektorze pozostawić wypusty z zapasem kabla i zarobionymi końcówkami do wpięcia. Przewiduje się zastosowanie projektora krótkoogniskowego z wejściami HDMI połączonymi z gniazdami w stole oraz wejściami LAN i wyjściem RCA do wzmacniacza. Do wyświetlania obrazu przewidziano ekran projekcyjny rolowany sterowany pilotem wyposażony w prowadnice boczne. Odległość projektora od ekranu ustalić na budowie po wyborze konkretnego modelu.

4.10. Instalacja systemu nagłośnienia audio w salach konferencyjnych

W salach konferencyjnych przewidziano system nagłośnienia, którego celem jest odtworzenie dźwięku z urządzeń podłączonych do projektora lub odtwarzacza. Projekt przewiduje montaż głośników w suficie podwieszanym. Głośniki podłączyć przewodem miedzianym beztlenowym, wysokiej klasy, TLYp 2x2,5mm² OFC bezpośrednio do wzmacniacza audio, umieszczonego w zamykanej szafce w salach konferencyjnych. Głośniki powinny zapewniać niski kąt propagacji: kąt rozpraszania dźwięku 90 stopni, kratki głośnikowe magnetyczne w kolorze białym. Odtwarzacz powinien posiadać wbudowany odtwarzacz USB/SD/MP. W szafce dla wzmacniacza przewidzieć otwór w plecach mebla, z maskownicą/przelotką do przeprowadzenia okablowania. Wzmacniacz dobrać do głośników aby zapewnić optymalną wydajność.

4.11. Ochrona przeciwporażeniowa

Ochronę podstawową przed dotykiem bezpośrednim stanowić będą osłony izolacyjne urządzeń oraz izolacja kabli i przewodów.

Ochrona dodatkowa zostanie zrealizowana poprzez wyłączniki nadmiarowo – prądowe do samoczynnego wyłączenia zasilania w układzie sieciowym TN-S.

Zabezpieczenia i przewody zostały tak dobrane aby maksymalne czasy zadziałania wynosiły odpowiednio:

- 0,2 s – dla instalacji w pomieszczeniach wilgotnych i przejściowo wilgotnych.

- 0,4 s – dla pozostałych instalacji odbiorczych,
- 5,0 s – dla wewnętrznych linii zasilających.

Ochronę uzupełniającą będą realizowały wyłączniki różnicowo – prądowe o prądzie różnicowym 30mA, przewidziane w obwodach odbiorczych.

4.12. Ochrona przeciwpożarowa

W celu ochrony budynku przed pożarem, spełnienie wymogów ochrony przeciwpożarowej, będzie realizowane poprzez zastosowanie:

- Wyłączników różnicowo – prądowych, skutecznie chroniących obiekt przed powstaniem pożaru w wyniku uszkodzenia instalacji elektrycznej,
- Istniejącej instalacji uziemień, połączeń wyrównawczych i odgromowej
- Ochronę od przepięć poprzez zastosowanie ochronników przeciwprzepięciowych

4.13. Pomiary i dokumentacja powykonawcza

Po wykonaniu instalacji należy przeprowadzić pomiary ochronne, m.in. pomiar impedancji pętli zwarcia, rezystancji izolacji kabli, ciągłości żył PE i zadziałania wyłączników różnicowo-prądowych. Pomiary potwierdzić protokołem.

Po zakończeniu prac wykonać dokumentację powykonawczą, zawierającą aktualne rysunki wraz ze zmianami, certyfikaty, deklaracje, karty materiałowe, warunki gwarancji oraz protokoły pomiarowe. W rozdzielnicach zaktualizować opisy obwodów oraz schematy jeżeli występują.

5. UWAGI DO DOKUMENTACJI

- Wykonawca wyżej wymienionego zakresu robót, powinien zapoznać się z całością dokumentacji jednocześnie i dokonać koordynacji dla poszczególnych zakresów robót.
- Rysunki i część opisowa są dokumentami wzajemnie się uzupełniającymi. Wszystkie elementy ujęte w opisie, a nie ujęte na rysunkach lub ujęte na rysunkach a nie ujęte w opisie winny być traktowane tak jakby były ujęte w obu. W przypadku rozbieżności w jakimkolwiek z elementów dokumentacji należy zgłosić to projektantowi, który zobowiązany będzie do pisemnego rozstrzygnięcia problemu.
- Wszystkie specyfikacje urządzeń i rysunki szczegółowe proponowane przez Wykonawcę będą zatwierdzane przez Inwestora lub Inspektora Nadzoru.
- Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach projektowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić projektanta, który podejmie decyzję o wprowadzeniu odpowiednich zmian i poprawek.
- Specyfikacje i opisy uwzględniają standard minimalny dla materiałów i instalacji, niezbędny do właściwego funkcjonowania obiektu. Zgodnie z Ustawą PZP Wykonawca może proponować alternatywne rozwiązania pod warunkiem zachowania minimalnego wymaganego standardu – do akceptacji przez Inwestora lub Inspektora Nadzoru.
- Wykonawca jest zobowiązany do dostarczenia wszystkich brakujących i pominiętych w niniejszym opracowaniu elementów instalacji niezbędnych dla kompletnego wykonania instalacji i zapewnienia jej pełnej funkcjonalności.
- Wszystkie wykonywane prace oraz proponowane materiały winny odpowiadać polskim normom, posiadać niezbędne atesty i spełniać obowiązujące przepisy.
- Do zakresu prac Wykonawcy wchodzi próby, regulacja i uruchomienia urządzeń i instalacji wg obowiązujących norm i przepisów oraz oddanie ich do użytkowania lub eksploatacji zgodnie z obowiązującą procedurą.

- Odbiory instalacji - Szczegółowy zakres badań odbiorczych powinien zostać ustalony w umowie pomiędzy inwestorem i wykonawcą.

6. UWAGI KOŃCOWE

Całość robót musi być wykonana zgodnie z polskimi Normami, polskimi przepisami i zasadami wiedzy technicznej. Roboty wykonać zgodnie z „Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót Budowlano – Montażowych, cz. V – Instalacje elektryczne”.

7. INFORMACJA BIOZ

Podstawa opracowania - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. W sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia – Dziennik Ustaw nr 120 z dn. 10.07.2003r.

Zakres robót obejmuje budowę instalacji elektrycznych i teletechnicznych. Podczas realizacji robót wystąpi ryzyko powstania następujących zagrożeń dla pracowników lub osób postronnych:

- porażenie prądem elektrycznym,
- upadek z wysokości przy instalacji urządzeń i okablowania,
- potknięcia, przewrócenia i przygniecenia przez spadające przedmioty.

Prowadzenie robót elektrycznych wymaga:

- wygrodzenia i zabezpieczenia robót w okresie trwania budowy . W czasie wykonywania robót wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające,
- wyposażenia pracowników w indywidualny sprzęt ochronny i właściwą odzież roboczą oraz nadzoru,
- przestrzegania instrukcji obsługi sprzętu, instrukcji montażu elementów, instrukcji obowiązującej na danym stanowisku pracy,
- wyposażenia zaplecza budowy w środki łączności, środki pierwszej pomocy medycznej, wykaz telefonów alarmowych (w tym do kierownictwa budowy) oraz instrukcje stanowiskowe,
- używania sprawnych i sprawdzonych urządzeń, sprzętu i narzędzi,
- przestrzegania szczególnych środków ostrożności przez pracowników przebywających w zasięgu pracy sprzętu ciężkiego,
- spełnienia wymogów p.poż. dla placu budowy,
- zapewnienia należytego nadzoru nad realizacją robót.,
- ochrona środowiska w trakcie wykonywania robót,
- stosowanie przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół budowy dotyczących nadmiaru hałasu, wibracji i zanieczyszczeń cieków wodnych pyłami i środkami toksycznym.

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Przed przystąpieniem do realizacji robót upoważniona osoba z kierownictwa budowy winna przeszkolić pod względem BHP robotników i operatorów sprzętu na stanowisku pracy ze specjalnym zwróceniem uwagi na zasady wykonywania robót szczególnie niebezpiecznych, zasady postępowania w przypadku występowania zagrożenia oraz konieczności stosowania środków ochrony indywidualnej, zabezpieczających przed skutkami zagrożeń. Ważne jest omówienie podstawowych, najczęściej występujących bezpośrednich przyczyn wypadków na budowach o podobnym charakterze (np. błędy w organizacji pracy, nieprawidłowy nadzór, ryzykowne zachowania pracowników), a także przyczyn pośrednich (np. pośpiech, chęć zaoszczędzenia na kosztach sprzętu lub materiałów). Szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych przeprowadza się jako:

- szkolenie wstępne - szkolenia te przeprowadzane są w oparciu o programy poszczególnych rodzajów szkolenia. Szkolenia wstępne, ogólne (instruktaż ogólny) przechodzą wszyscy nowo zatrudnieni pracownicy przed dopuszczeniem do wykonywania pracy. Obejmuje ono zapoznanie pracowników z podstawowymi przepisami bhp i regulaminach pracy, zasadami obowiązującymi w danym miejscu pracy oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy.
- szkolenie okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, powinny być przeprowadzane w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na trzy lata, a na stanowiskach pracy, na których występują szczególne zagrożenia dla zdrowia lub życia oraz zagrożenia wypadkowe, nie rzadziej niż raz w roku.

Na placu budowy należy udostępnić pracownikom, aktualne instrukcje bhp dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zagrożeniami zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielania pierwszej pomocy.

Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad BHP.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

Projektował:
mgr inż. Andrzej Nowakowski
upr. bud. bez ogr. nr ewid.
SWK/0159/PWBE/15